

ESAS İLE İLGİLİ TEMYİZ İTİRAZLARI

Esas ile ilgili temyiz itirazlarımızı iki bölüm halinde sunuyoruz. Birinci bölümde ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişmesini ve ikinci bölümde de müvekkillerimiz hakkında uygulanan 146. maddenin hukuksal açıklamasını ve olaya uygulanması biçimi üzerindeki düşüncelerimizi sunacağız.

GİRİŞ

Çağdaş ceza hukuku suçları, işleniliş koşulları içinde inceler, işleniş nedenlerini araştırır. Bir şeyi suçun işlenilişine iten etkenleri, şartları inceler. Bunların nelerden ibaret olduğunu saptar. Böylece toplumda suç işlenmesine neden olan etkenleri ortadan kaldırmanın yollarını arar. Böyle bir inceleme, suç ve suçluyu anlamaya yardım ettiği gibi toplum düzeni açısından da yararlı sonuçlar doğurur. Çağdaş ceza hukukunda uygulanan bu metod açısından olayımıza bakmakta, toplumumuz ve toplum düzenimiz bakımından yarar görmekteyiz.

Acaba sanıklar, yaptıklarını kabul ettikleri eylemleri neden yapmışlardır? Onları yasalarımızda suç sayılan bu eylemlere iten, götüren sebepler nelerdir? Sanıkların, bu eylemleri, kişisel çıkarları için yapmadıkları doğuya kapsamı ile anlaşılmakta olduğuna göre, kendilerini bu eylemlere iten toplumsal nedenler hangileridir?

Bu soruların cevapları olayımızı aydınlatacak ve gerçeğe

2

uygun , doğru bir yargıya varmamıza olanak sağlayacaktır. Bunun için de biraz gerilere gitmemiz ve toplumumuzun geçirmiş olduğu ekonomik ve sosyal gelişmelere eğilmemiz gerekmektedir.

Bizce, bu davada, olayların meydana geliş nedenlerini aydınlatılmak için 27 Mayıs doğuran nedenlerle, 27 Mayıs hareketi, 1961 Anayasası, bu Anayasanın getirdiği hak ve güvenceler, 1960-1970 dönemi ve nihayet 12 Mart muhtırası üzerinde kısaca durmayı gerekli buluyoruz:

Davamıza konu olan olayların meydana geldiği ülkemizi, dünyanın toplumsal ve ekonomik koşulları dışında ele almak, yurdumuzu, dünyadan tecrit ederek incelemek bizi yanlış sonuçlara götürebilir. Dünya ulus ve devletleri toplumsal, siyasal, ekonomik ve kültürel alanlarda birbirleriyle sıkı bir ilişki zinciri içinde bulunmaktadır. Bir ülkenin içinde bulunduğu koşullar, ancak, devletler ve uluslararası bu ilişkileri doğru bir biçimde incelemek ve değerlendirmek yolu ile gerçeğe uygun olarak tesbit edilebilir. Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerle, geri kalmış ülkelerin karşılıklı ilişkilerini saptamak bakımından bu düşünce doğrudur.

Bu nedenle biz de yurdumuzdaki geçmiş dönemlerin incelemesini yaparken , doğru bir teşhise varabilmek için bu yöntemi uygulamayı zorunlu bulduk.

SOSYAL VE EKONOMİK GELİŞMELER

İkinci dünya savaşı ve onun bitimi, sadece ulusların silahlı çatışmasının sona ermesi anlamına gelmez. Bu savaş ve onun bitimi insanlık tarihinin evrim seyriinde yeni bir aşamayı ve bu yeni aşamada geleceğe yönelik hareket noktasını da gösterir.

Bu dönemde teknoloji yeni bir düzeydedir.Uluslararası münasebetler değişmiş,sosyal sınıf ve tabakalar arasındaki ilişkiler de yeni bir nitelik kazanmıştır.Teknolojik gelişme otomasyona yol açmış,kapitalist toplumları yeni bir aşamaya itmiştir.Buna paralel olarak ta toplumların bağımsız ve özgür yaşama istekleri daha hayati bir zorunluk haline gelmiştir.

Çağımızı karakterize eden işte bu çizgilerdir." İnsanlık tarihinin yeni bir aşaması"ndan bahsedilmesi bundan ileri gelmektedir.

Genel ve oldukça kalın çizgilerle gösterilen tablo bu olunca, toplumsal olayların tahlilini eski ölçülerle değerlendirmek bizi mutlak bir yanılmaya düşürür.Örneğin, emperyalist devletlerin var olabilmesi için mutlaka geri kalmış ülkelerin de bulunması şartını düşünmemek, ya da düşünmemek bizi büyük hatalara sürükler.Yine bunun yanında , "mazlum geri ülkeler" in yaşayabilmesi için, emperyalizmin çağımız dünyasından mutlaka silinmesi gerekliliğini kabul etmemek te yine bizi kaçınılmaz yanılgılara iter.Bunun açık anlamı şudur: bu iki dünya var oldukça,bu iki dünya arasındaki mücadele de var olacaktır.Ama bu sözlerimiz, söz konusu ettiğimiz mücadelelerin sonsuzluğunu göstermez.Tam tersine, doğa yasaları ile ekonomik ve sosyal yasaların öğretisi bize,bu mücadelelerin son bulacağını ve hem de "mazlum ulusların" kurtuluşları doğrultusunda son bulacağını haber verir.

Bundan tam 42 yıl önce Mustafa Kemal Atatürk,bu mücadelenin bayrağını açmıştı.Bugün de genç kuşaklar bu mücadelenin verilmesi gereğine inanmış bulunuyorlar.Burada bize düşen görev,gençlerin inançlarına dayanak olan maddi kaynakları tesbit ederek saflarımızı tayin etmekten ibarettir.Huzurunuzda görülmekte olan dava,bundan ötürü tarihsel bir nitelik taşımaktadır.

İşte bizim savunmamız bu kalın ve temel çizgiden yürütülecek ve hareket noktamız da, Mussolini İtalya'sında, Hitler Almanya'sında bile görülmeyen, varsayımlara dayalı hayali sonuçlar değil, acı ama ümit dolu gerçeklerin kalın çizgisine dayalı olacaktır. Kuşaklarımız, emperyalizmin geri kalmış ülkelerde zinde güçleri karşı karşıya getirme oyunlarına Türkiye'de yeni bir alan bulma çabasıdır. Bunu Yüksek mahkemenin gözden uzak tutmayacağı umudu içindeyiz.

Türkiye ortamının , ağır bir bunalımın habercisi olan olaylar içine sürüklendiği kuşkusuz doğrudur. Yanlışlık, olayların nedenleriyle bu olayları sürdürmek isteyenlerin teşhislerindedir.

Devlet, kendi anlamı ve kendi kuralları içinde var olur. Kimin ve hangi sınıfın elinde bulunursa bulunsun, kendisini yaşatan şartlarla vardır. Bu tür şartlar, anayasaların bünyelerinden gelebilir, anayasalardaki temel öze sosyal ilişkilerin çatışmasından gelebilir, ve nihayet anayasaların, anayasaya ters düşen kadrolar eline terkedilmesinden gelebilir, v.b.,... Ama bütün bunların temelinde, sosyal realite ile, anayasayı uygulayacak olan siyasal kadroların anayasaya inanmayan sınıf ve tabakalardan oluşması ve dolayısı ile devletin hukuksal niteliğini yitirmiş bulunması, önemli bir faktördür, ki bizde görüleni de , işte budur. Yani, Anayasanın devrimci niteliği ile, onu uygulamakla görevli olan siyasal iktidarın karşı devrimci karakteridir !

Bu gerçek, "12 Mart muhtırası"nda görüldüğü gibi askeri savcının iddiasnamesinde de açıkça görülmektedir. Bizce anlaşılmayan nokta, doğru bir gözlemden yanlış bir sonuca varılmasıdır.

Örneğin, iddianamenin 9 ve 10. sayfalarında:

" ...27 Mayıs ihtilali gerçekte kimsayı karşısına almıyordu ama, menfaati haleldar olan bir zümre, ihtilalin kendilerine karşı yapılmış olduğunu DP taraftarlarına empoze etmekten, halkı Türk silahlı kuvvetleriyle karşı karşıya getirmek için kışkırtmaktan bir an bile geri kalmıyorlardı. Bu nedenledir ki, T.S.K. içindeki huzursuzluklar 22 Şubat ve 21 Mayıs olaylarını doğuruyordu... İkinci genel seçimlerde DP sistemini yerleştiren AP, nisbi temsil esasına rağmen, tek başına iktidar sağlayacak milletvekili çoğunluğu ile parlamentoya geliyordu. İhtilali yapanları suçlamalar, anayasayı değiştirerek DP mahkumlarının affına matuf tasarımlar ana programlarında yer alıyor, himayesinde buldukları anayasa müesseselerini yadırgıyorlardı. TSK'ni yabancı gözle görüyorlar, zahiri tutumları, bu ocağa karşı yakınlıklarının calf olduğunu saklamaya yetmiyordu. Yine din istismarcılığı, yine enflasyonist politika, yine seçim kazanmak için türlü kurnazlıklar sürüyor, devletin ana kuruluşları ile hükümet politikası muvazi yürütüleliyordu. "... 27 Mayısı doğuran kuvvetlerden biri üniversite ve yüksek okullar gençliği idi. "... Bundan ders alan ve ters yönde değerlendiren o zaman iktidar edenlerden birinin, bu zaman iktidaredenlerine tavsiyesi kulaktan kulağa fısıldanıyordu: Gençliği bölünüz! "... Yetkililer korkaklık, kurnazlık içinde seyirci kalıyorlar, yine söylentilere göre bir gruba yardımcı oluyorlardı. "... Gençler artık kendi sorunları yanında memleket meseleleri ile de ilgileniyorlardı. Anadolu hala aç, hala kaynakları tahrik edilemiyor, hala fırsat eşitliği verilemiyor, hala mirimiranlıktan kalma mütegalibe ve bir günde milyonlar vuranlar, mağara halkı ile aynı yurt sathında yanyana yaşıyordu. Pahalılık

6

yine başıboş gidiyor, karşılıklı saygı tarihi karışıyor, az çalışıp çok kazanan kişiler türeten ülke oluyorduk. Halkın yarı nisbeti, aydınlanmak şöyle dursun, okuyup yazmayı bile öğrenememişti. İdareciler yine "nurlu ufuklar" nutukları ile karın doyurmaya devam ediyorlardı." denildiği halde, ki bunlar doğrudur, bu politikacıları, bu yöneticileri bir yana itip te bütün bunları yapanlara, bunlara sebep olanlara karşı koyanların idamlarını istemesi gibi. Yanlış olan, işte böyle bir sonuçtur.

Mahkeme de, kararının 10. sayfasında:

" Üniversitelerin kendi içlerine dönük sorunlarının haline medar olabilecek tedbirlerin ve imkanların araştırılmasında yetersiz kalınması ve ciddi olarak bu sorunların hal tarzlarının pratik alana dökülememesi ve siyasi iktidarın Üniversite sorununu ele almakta gösterdiği lakayt ve palyatif tutum, öğrenci kesiminde bunalımın artmasına sebep olmuş ve üniversite iç sorunlarının hal tarzlarını arama istikametinde başlayan çeşitli boykot, gösteri, işgal gibi eylemler, daha sonraları memleketin genel sorunlarının hal tarzlarını arama ve kendi görüşlerine göre yol gösterme ve zorlama şekline dönen eylemler olarak tezahür etmiştir.

Üniversitenin iç sorunları bugün de ehemmiyetinden bir şey kaybetmeksizin devam etmektedir. " demektedir.

İşte yanlış olan, bu teşhislerden yine yanlış sonuçlara varmaktır.

O halde, böyle bir sonuca varmak nereden geliyor?

Bunu araştıralım:

Suclu Kim?

Bu konuda bir çözüme varabilmek için, gençlerin istek ve amaçları ile ülke durumunun karşılaştırılması gerekiyor. Bu genç insanlar ülkemizin bağımlılıktan kurtulması, halkımızın mutlu bir yaşantıya kavuşması, iç ve dış sömürden kurtulması uğruna mücadeleye girdiklerini söylüyorlar ve bunu düşünce ve eylemlerinde hareket noktası olarak alıyorlar. Mücadele sloganları apaçık: Önce emperyalizme ve onun yerli dayanağı olan işbirlikçi sermayedara ve ağaya karşı kurtuluş mücadelesi ! ve demokratik haklar ve Anayasa'mızın eksiksiz uygulanması !

Emperyalizmin ve yerli uydularının egemen olduğu bir ülkede "sosyalist düzen" düşünmeyi bile bir fantezi sayarak, emperyalizmden ve onun hain şebekesinden arınmış ,bağımsız bir ulus olmanın şartlarını gerçekleştirmeyi ön plana alıyorlar.

İşte biz, önce bunların doğru olup olmadığını kanıtlamak istiyoruz.

Bu davanın aydınlığa kavuşabilmesi için, üç ana noktanın açıklığa kavuşmasında yarar vardır:

- 1) Türkiye bağımlı bir ülke midir?
- 2) Türkiyenin gerçek yapısı,
- 3) Siyasi iktidarın niteliği.

Mahkeme, dava konusu olayların devleti ortadan kaldırma, Anayasa'yı ihlal etme amacını güttüğü inancındadır. Oysa bugünkü şartlar içinde devlet ortadan kalkmaz. Hiç kimse de devletin ortadan kalkmasını , ya da onun ortadan kaldırılmasını düşünemez. Ama devlet soysuzlaştırılabilir. Devletin hangi hallerde soysuzlaştırılabilece-

8

ğini de her vatandaş düşünür ve düşünmelidir de.Devlet anayasal kurallar içinde bulunsaydı,devleti devlet olmaktan çıkarma,yani devleti soysuzlaştırma çabaları olmasa idi,bu olaylar meydana gelirmiydi? Bu sorunun cevabı çok açıktır: bu çabalar olmasa idi ,elbette ki bu olaylar da olmazdı.

Demek ki,görülen olaylar devleti soysuzlaştırma,anayasa-yı ilga ve ihlal etme çabaları değil; görülen olaylar,devletin soysuzlaştırılması ve Anayasa'yı ihlal yönündeki çabalara karşı bir tepkidir.Eğer bir takım şartlanma ve art niyetlerle peşin yargıları bir yana itersek,yanılmanın,sebeup ve neticenin birbirine karıştırılmasında ,gerçek nedenlere inilmediği içinde davamız dışında kalan yüzeysel doktrin tartışmalarına girilerek ,ters sonuçlara varılmasında ve bu yüzden de dayanaksız kalınmasında olduğunu kabul etmemiz gerekir.

Davamızı üç konu şeklinde ele almamız,işte buradan geliyor.Ana hiç şüphesiz,bu üç konu birbirinden ayrı,birbiriyle ilişkisiz olarak düşünülemez.Tam tersine,bu üç konu,birbiriyle sıkı sıkıya bağlı,iç içe ve birbirlerini şartlandıracak niteliktedir. Davayı somutlaştırma,kanıtları sergileyip yorumlama zorunluğu bizi, esas konuyu şematize etmeye götürmüştür.

Türkiye tam bağımsız bir ülke değildir

Önce bir noktaya dikkat etmekte yarar vardır: Bağımsızlık anlayışımızın,Atatürk Türkiyesi'nden sonra yurdumuza yabancı sermayenin girmesiyle ve ülkemizin emperyalizmin etki alanına kaymasıyla değişmiş olduğu ortadadır.Atatürk döneminde ve yabancı sermaye Türkiye'ye girmeden önce,bağımsızlık anlayışımız,kesinlikle

9

doğruydı. Bu anlayış, Atatürk'ün ölümünden sonra ve yabancı sermayenin ülkemize girişi ile değişmiş ve yozlaşmıştır.

Geçmiş iktidarın temsilcilerine de sorarsak, sokaktaki şartlandırılmış vatandaşa da sorsak, "Amerika olmazsa, biz ölürüz" der. Demek ki, Türkiye'nin iktisaden bağımlılığı, tartışma konusu olmayacak kadar açık ve seçiktir.

Biz, bundan ötürü devlet başkanından, sokaktaki şartlandırılmış vatandaşa kadar herkese şu gerçeği hatırlatmak isteriz: Tarihin hiç bir döneminde ve dünyamızın hiç bir bölgesinde, devlet kuruluşlarından bir kesimi bağımlı olduğu halde, bir başka kesiminin bağımsız kaldığı görülmemiştir. Bir toplumun iktisaden bağımlı olduğu halde, siyasi bakımdan bağımsız kaldığı; siyasi bakımdan bağımlı olduğu halde, kültür, eğitim, v.b. bakımlardan bağımsız olduğu görülmemiştir. Bu durum, devletin bir "bütün" olma niteliğinden gelir ve onun tabii bir sonucudur. Atatürk'ün "istiklâli tam" demesi de yine buradan gelir. Atatürk bağımsızlığı şöyle tanımlamaktadır:

"İstiklali tam denildiği zaman, bittabi, siyasi, mali, iktisadi, adli, askeri, harsi, ve ilah. Bu saydiklarımızın herhangi birinde istiklalden mahrumiyet, millet ve memleketin, manayı hakiki-siyle, bütün istiklalinden mahrumiyeti demektir." (Enver Ziya Karal, "Atatürk'ten düşünceler", Ankara, Türkiye İş bankası yayınları, 1956, s.8)

Bağımlılığın Somut Kanıtları

Ülkemizin bağımlılığı, 1945 yıllarında başlar. Amerika Birleşik devletleri'yle yapılmış olan basit bir iktisadi anlaşmaya

dayanır.4780 sayılı bir kanunla "Resmi Gazete" ,c.26 .No= I285) Türkiye büyük millet meclisinin onayından geçen bu anlaşmada , "T.C. savunmasının,A.B.D. savunması için hayati bir önemi haiz olduğu" belirtilerek Amerika bize 10 milyon dolarlık bir kredi açmıştır.Bu kredi ile Amerikanın Avrupa ve Kuzey Afrikada kalan yarı kullanılmış,demode ve savaş artığı harp malzemesi kiralanacaktır.Bu mahkemelerin ne tür ve ne nitelikte bulunduğu ve şartlarındaki ayrıntıları tesbit yetkisi ,Amerika Birleşik Devletleri başkanına aittir.

Anlaşma, II Mart 1941 tarihli Ödünç verme ve kiralama kanununa göre yapıldığından,Amerika her istediği anda,bu kredi ile verdiği malzemeyi bizden geri alabilecektir.Bu anlaşmanın başlığı, " 23 Şubat 1945 tarihli Türkiye cumhuriyeti ile ABD hükümeti arasında imzalanan II Mart 1941 tarihli Ödünç verme ve kiralama kanunundan yararlanmak için yapılan anlaşmadır."

Bu anlaşmayla 10 milyon dolarlık bir kredi sağlanmıştır. Yani 10 milyon dolarlık bir borç altına girilmiştir.Ve borçlanma yoluyla aldığı mız malzemenin mülkiyet hakkı,bize ait değildir. Buna karşılık T.C. hükümetinin bir görevi vardır: "T.C. Hükümeti, sağlayabilmek vazifesinde bulunduğu ve müsaade edebileceği maddeleri, hizmetleri, kolaylıkları veya bilgileri,Amerika Birleşik Devletleri'ne temin edecektir."

Tabii,T.C. Hükümetinin sağlayabileceği "bilgiler, hizmetler ve maddeler" ABD'ni tatmin etmeyeceğinden,bu vazifeler için ileride Amerikalı görevlilerin Türkiye'ye akını başlayacak,

TÜRKİYE SÖZLEŞTİRME VAKFI

11

üs ve tesislerin ardı arkası kesilmeyecek ve 40 bin civarında uzman ,teknisyen,müşavir.v.b. personel yurda sokulacaktır.

Amerikayı Bizimle Böyle Bir Anlaşmaya Zorlayan Faktörler Nelerdir?

İkinci dünya savaşı sona erdiği zaman ABD başlıca iki sorunla karşı karşıya kalmıştır:

- 1) Savaş sonu elde kalan stoklar,
- 2) Savaş sanayii üretiminde sürat temposunun kısıtlanması zorunluluğu.

İkinci Dünya savaşı süresince,Amerikan sanayiine yapılan yatırımın tutarı,42 milyar 500 bin dolardır.Normal barış döneminde böyle bir sanayii gelişmesi mümkün değildir.Sadece 1939 ile 1943 yılları arasında büyüyen üretim hacmi,yüzde yirmidir.Toplam Amerikan işçilerinin 1939 da altıda biri işsiz ve çalışanların büyük bir çoğunluğu da ancak haftada 37,5 saat çalışabilmektedir.

Tarımsal alanda ise,üretim artışı,1942-1944 yıllarında, 1935-1939 yıllarındaki üretim hacmini,yüzde yirmi yedi geçmiştir. 1945'te sanayide emeğin verimliliği,yüzde yirmi beş bir artışa ulaşırken ,tarımda bu verimlilik yüzde yirmi sekiz olmuştur.1945 yılında tüm müttefiklerinden ödünç verme ve kiralamaadan aldığı, 41,751 milyon dolardır; Daha sonra sadece İngilterenin Amerikaya olan borcu 24 milyon doları bulmuştur.

Askeri ve politik bakımdan da ABD ön plana geçmiştir. Üstelik,bir de atom bombası yapabilen tek ülkedir.

Böylece ABD,İkinci Dünya savaşından en kârlı ülke olarak

çıkış ve sonunda yeni bir yayılma ihtiyacı duymaya başlamıştır. Bu kendəsi için yeni bir aşama sayılmıştır.

Amerika'nın bu oranda güçlenmesi, kendi tekelci sermayesinin dünya ölçüsünde ekonomik, sosyal ve politik egemenliğinin sağlanması sonucunu doğurmuştur. En büyük kapitalist şirketlerin yöneticileri, aynı zamanda, Amerika'nın siyasi ve idari kuruluşlarının da başına geçmişlerdir. Silahlanma programı önemlidir. Bunun başında, büyük mağazaların direktörü Donald Nelson ile General Motors'un direktörü Charles Wilson vardır. Milli savunmanın teçizat işini, bankacı Snyder ile deniz ikmal servisinin direktörü "Kuhn Loeb and Co." nun başlıca idarecilerinden biri olan Lewis H. Strauss almıştır. Milli savunma siparişlerinde en büyük hisseye sahip olanlar, devletin yönetimini de ellerine geçirmişlerdir. Daha küçük işletmeler savaş sonunda birer ikişer sahneden çekilmişler, yerlerini daha güçlü tekelci kuruluşlara bırakmak zorunda kalmışlardır. 1939-1945 arasında Amerikan işletmelerinin net kârı ,60 milyar dolara yükselmiştir. Oysa bu kâr , 1931-1938 arasında sadece 9,5 milyardı, hammadelerin dağılımı tekelleştirilmiştir. Çelik üretimi, 1945'te 95,5 milyon tona yükseldi. Petrol sanayii rafinerilerinin gücü yüzde yirmi artmıştı. Bilimsel araştırmalara ayrılan yıllık gider (Atom giderleri hariç) 300-400 bin dolardan 800 bin dolara çıktı. Amerikan Hükümeti, 1300 milyon doları donatım kuruluşuna olmak üzere, atom bombası yapımı için 2 milyar dolar harcamaktaydı.

Amerikada makine ve fabrika binası gibi sabit sermayenin değeri 1944te 74,6 milyar dolardır. Halbuki bu değer 1939da ,49 milyar dolardı. Toplam sanayi içinde teknik gelişme, her emekçinin verimini yüzde yirmibeş arttırmıştı. Savaş öncesi yaklaşık olarak 9 milyon

dolar olan daimi işsiz ordusu ,savaş seyri boyunca büyük ölçüde emilmişti.

1940 ile 1945 yılları arasında,vergiler düştükten sonra sadece tekelcilerin net karı ise 51,7 milyar dolara çıktı.Oysa, 1939da bu kâr, sadece 14,6 milyar dolardı.Bütün ülkede üretim kapasitesinin yüzde altmışbeşini 250 işletme kontrol ediyordu.Bu anda en büyük sorun bu üretim gücünü sürdürebilmekte idi.Bunun için de biriken sermaye ile üretilen ürünler için pazar lazımdı.Özellikle mevcut stoklar için !

Kapitalist bir ülke,ürettiği malları satacak pazarlar bulmak,kendi ülkesinde artık yatırım alanı kalmayan fazla sermayesini dışarıya çıkartmak,bu suretle üretim fazlası problemini halletmek zorundadır.Bunun içindir ki,bazı ülkeleri kendi pazarı ve sermayesi için yatırım alanı haline getirmek mecburiyetindedir. Bu kural,kapitalizmin emperyalizm aşamasına geçmiş bir ülkenin yaşaması için , yani emperyalist niteliğini koruması için zorunlu olan bir şarttır.İşte bu konu,önemli bir endişe kaynağı olarak gözlerde gittikçe büyümeye başladı.Hayat sahası olarak dünyanın her tarafına sahip olmak ihtirasına kapılındı.Ve yine dünyanın neresinde olursa olsun emtia ve sermayelerine mutlaka pazar bulunmalı idi. Zaten ikinci dünya savaşına da bu amaçla girilmişti.

Bu durum,ABD'ni yeni bir koloni yağmasına itti, ve kendiliğinden bize 10 milyon dolarlık malzeme kredisi açmak,en başta bu nedene dayanır.

Buna dair yapılan anlaşma da,sonradan yapılacak olanlar gibi,tek taraflıdır ve inisyatif Amerikan cumhurbaşkanındadır.Bu-

nun en ilginç yanı da, "Türkiyenin sağlayabilmek vazifesinde" bulundu-
 gu ve müsaade edebileceği maddeleri, hizmetleri, kolaylıkları veya
 bilgileri Amerika Birleşik devletlerine "temin etme" görevinin son-
 radan "mecbûriyet"e dönüşmesidir ve bununla da yetinmeyerek, bundan
 sonra ABD'nin sağlayacağı bütün imtiyazlar bu gerekçeye dayandırıla-
 caktır. Tıpkı kapitülasyonlarda karşılaştığımız imtiyazlar örneği ! ...

ABD'nin Türkiyeden arazi kapatmasında, bu anlaşmadan çıkış
 yapılacaktır. Büyük elçisinin başkanlığında, dördü Türk, dördü Amerika-
 lı olmak üzere Türkiyenin eğitim politikasını belirleyecek olan,
 "Türkiye ve Amerika Birleşik devletleri arasında eğitim komisyonu
 kurulması hakkındaki anlaşma" ("Resmi gazete", 1950, No.7460) bu ge-
 rekçeye dayandırılacaktır. Amerika ile ortak kuruluşların kadrolarını
 tesbit de yine bu gerekçeye dayandırılacaktır. İhtiyaç fazlası tarım-
 sal maddeler ticaretinin geliştirilmesi yine bu gerekçelere göre yapı-
 lacaktır.

Sözün kısası, Türkiye, artık Amerikan emperyalizminin gönül-
 lü bir "öncü karakolu", gönüllü bir "açık pazarı" olmuştur. Söz hakkı
 ve şartları tayin etme hakkı da daima Amerika'nındır. İnanılacak gi-
 bi değil ama, ne yapalım ki, bu bir gerçektir !

Yukarıda açıklanan ve ileride daha da açıklanacak olan
 "İkili anlaşmalar"la, sokaklardan Üniversite ve Büyük millet meclisi
 kürsülerine kadar yapılan tartışmaların ışığı altında, bağımsızlığı
 miza koyu bir gölgenin düştüğü gerçeğini kabullenmek zorunluluğu
 vardır. O halde bizi bugünkü sonuca götüren etkenlere yönelmek zo-
 runluğu ile karşı karşıya bulunuyoruz.

Mustafa Kemal Türkiye'sinde utanç duymadan bu konuya
 değinmenin zorluğu meydandadır. Siz Yargıtay başkan ve üyelerini

mazlum ulusların tarihinde , "emperyalizme"karşı ilk milli kurtuluş savaşını veren ve onu başarı ile sonuçlandıran bir ordunun mensupları olarak selamlıyor ve sizlere öylesine güven duyuyoruz. Atatürk' ten bu yana, Türk aydınının ve onu bağrından çıkararak sağduyu sahibi Türkiye halkının, başında ne zaman kara bulutlar dolaşsa , gözleri umutla kendi ordusuna dönmüştür. Bir kurtuluş savaşı sözkonusu olduğu vakit, kendi ordusunun kendi yanında olacağından hiç bir zaman kuşkuya düşmemiştir. Ve inanır ki, onun iç hizmet talimatnamesinde şu gerekçe vardır: (Bir an için 1920'lere dönüyoruz)

"Türkiye halkı-diyor, halkçılık beyannameside Mustafa Kemal- emperyalizmin ve kapitalizmin tahakküm ve zulmü altındadır. Büyük millet meclisinin (o zamanki) tek ve kutsal emeli, Türk halkını, emperyalist ve kapitalist tahakkümünden kurtararak kendi irade ve hakimiyetinin sahibi kılmaktır. Türkiye Büyük millet meclisinin (o zamanki) bu maksatla kurulmuş bir ordusu vardır."

Ordu iç hizmet talimatnamesinin gerekçesi ve kökeni, bu halkçılık beyannamesidir. Ordunun bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da bu gerekçeye ters düşmeyeceğine inanıyoruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMALARI